

Rapportage en analyse eindevaluaties ondersteuningsteams

Schooljaar 2023-2024

Inleiding

De jaarlijkse evaluatie vindt gezamenlijk¹ in het ondersteuningsteam (OT) van de betreffende school plaats. Het doel is met elkaar de verschillende thema's te bespreken en zo signalen en aandachts- en verbeterpunten te noteren en deze elk in eigen organisatie neer te leggen bij leidinggevend. De ingevulde formulieren worden voor de zomervakantie ingeleverd bij de teamleider en dienen als inbreng ter verbetering van eigen diensten en het overkoepelende beleid van de organisatie. De gegevens van deze rapportage geven richting en kleur aan het jaarplan van samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord (SWV NWN).

Deelname

Afgelopen schooljaar hebben alle reguliere scholen (16)² voor voortgezet onderwijs binnen samenwerkingsverband NWN deelgenomen aan deze eindevaluatie. Dit rapport geeft een weergave van deze verzamelde data.

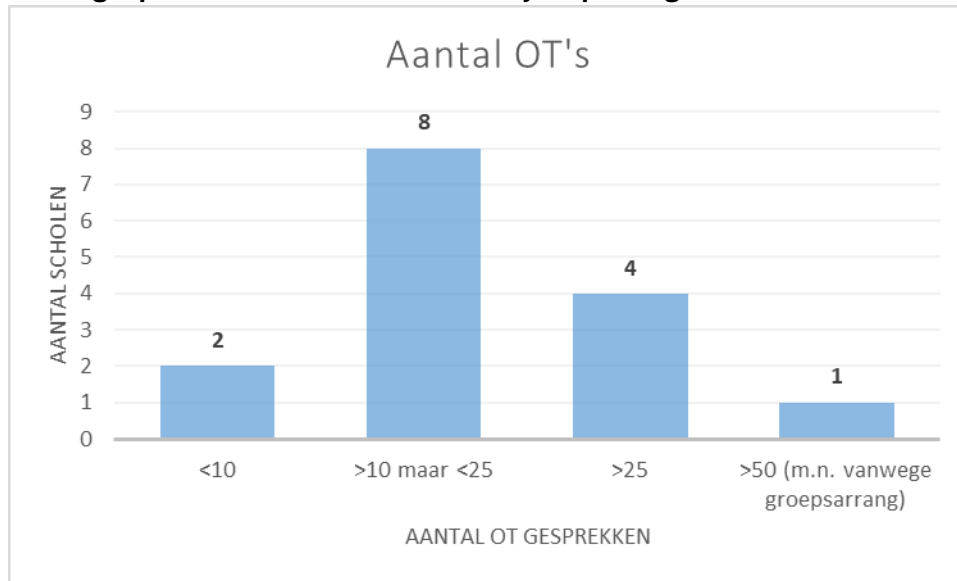
Voor de eenduidigheid wordt in deze rapportage dezelfde indeling gehanteerd als het format van de eindevaluatie dat met de scholen is gedeeld.

¹ Bij de evaluatie zijn in ieder geval de ondersteuningscoördinator (oco) van school, de jeugdprofessional op school (JOS) van Mevis en de onderwijsondersteuningsspecialist (OOS) van het SWV aanwezig.

² N.B. In de rest van dit document zal wel gesproken worden over een totaal van 15 scholen. Dit vanwege het feit dat een school met twee locaties het document één keer heeft ingevuld.

1. OT-gesprekken en trajecten

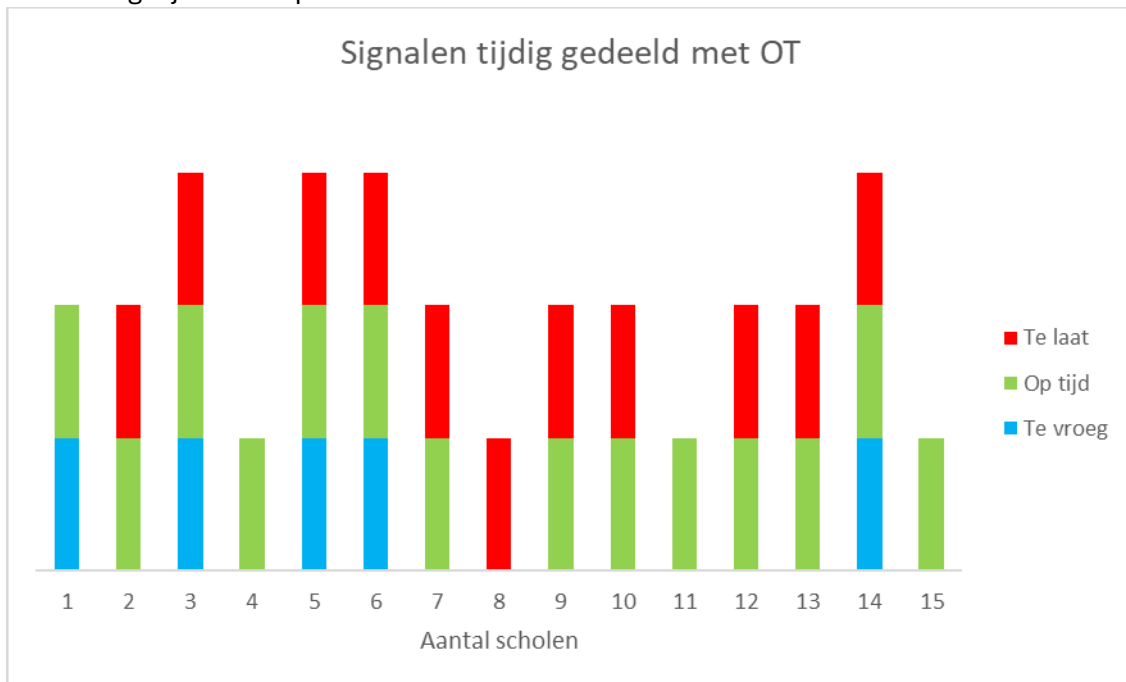
A. Hoeveel OT-gesprekken hebben er dit schooljaar plaatsgevonden?

De meerderheid van de scholen (8) geeft aan afgelopen jaar tussen de 10 en 25 OT's gesprekken te hebben gevoerd. Dit komt haast overeen met de bevindingen van vorig schooljaar. Het aantal scholen dat meer dan 25 OT gesprekken heeft gevoerd is bijna gelijk gebleven (nu 5, vorig jaar 6 scholen).

B. Worden de signalen/zorgen naar jullie idee te vroeg (er kan nog wat meer in de basisondersteuning), op tijd (het is duidelijk wanneer het OT ingezet moet worden), te laat (escalatie dreigt) besproken en ingebracht bij het ondersteuningsteam?

De meeste scholen (11) geven hier een combinatie van de verschillende antwoordmogelijkheden op.

De meeste scholen (14) geven aan dat de signalen meestal op tijd binnenkomen. Er wordt echter ook nog vaak (11x) gerapporteerd dat signalen te laat binnen komen bij het OT. De

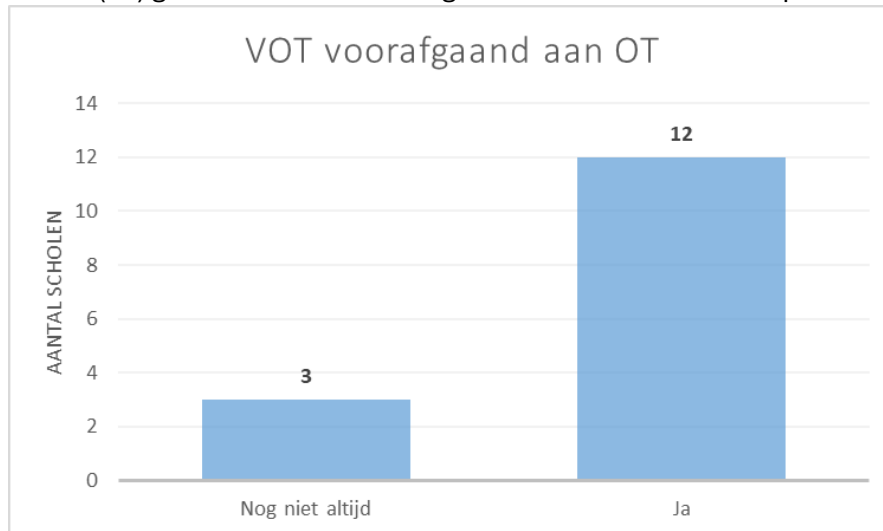
ondersteuningsteams dragen hier verschillende verklaringen voor aan, waarbij met name de volgende oorzaken worden genoemd:

- I. De ondersteuningsstructuur is niet helder of bekend genoeg binnen de school.
- II. Persoonsafhankelijk (mentor, afdelingsleider, ouders, externe partij).
- III. Afhankelijk van de schoollocatie.
- IV. Onduidelijk wat binnen de basisondersteuning valt (signalen komen 'te vroeg' binnen).

Doordat sommige casussen te laat bekend worden bij het OT ontstaat de kans dat de situatie verergert en/of escaleert/stagneert.

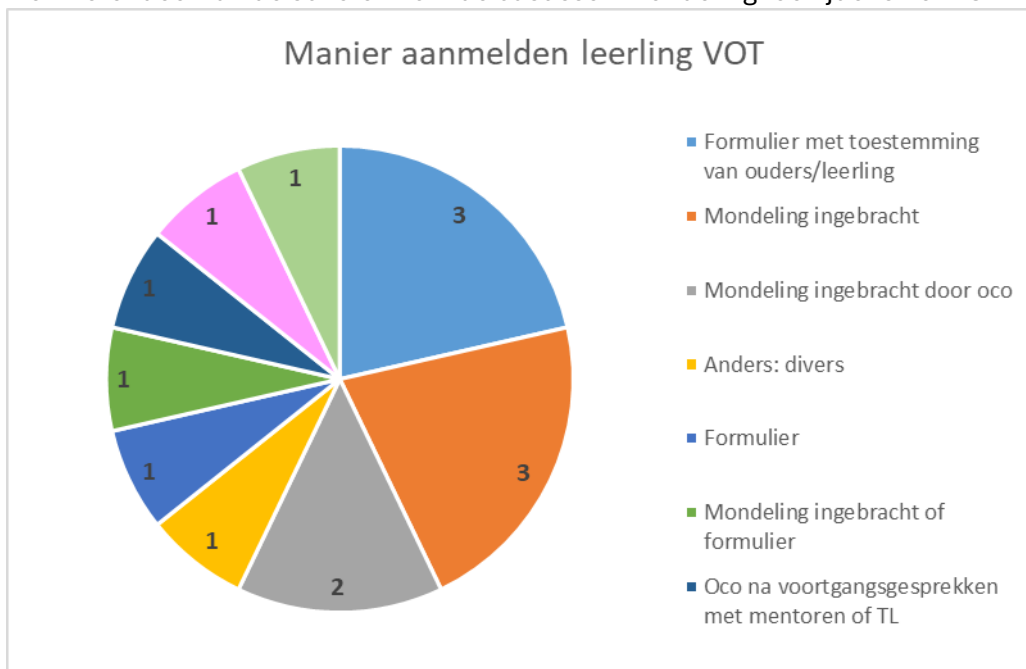
C. Worden casussen voorafgaand aan een OT besproken in een VOT?

De meeste scholen (12) geven aan dat er voorafgaand aan een OT een VOT plaatsvindt.

D. Op welke manier worden leerlingen aangemeld bij het VOT en welke aandachtspunten zien jullie in dit proces?

Het merendeel van de scholen licht de casussen mondeling toe tijdens het VOT.

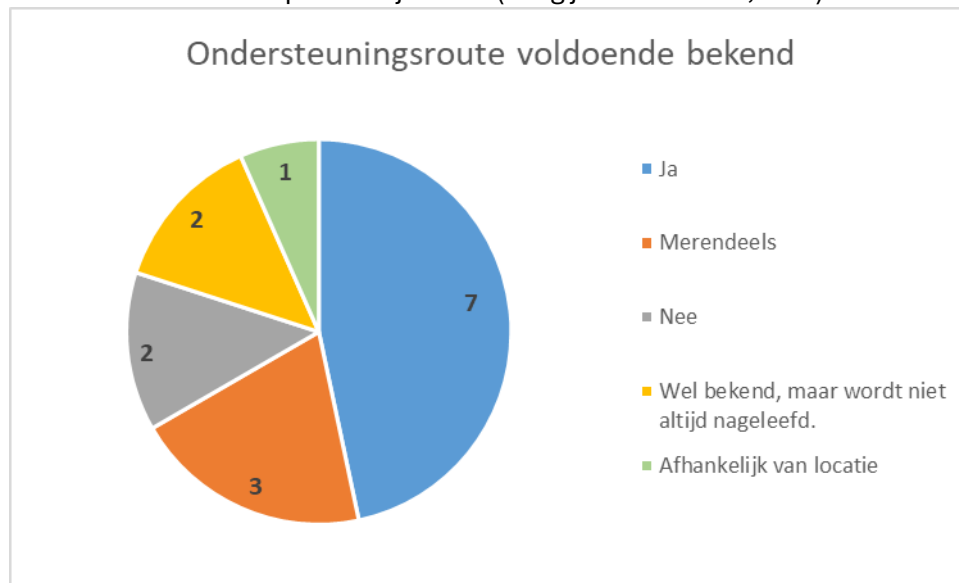

Een regelmatig genoemd aandachtspunt bij deze vraag is het wel/niet anoniem bespreken van de leerlingen (Dit komt overeen met de bevindingen van vorig schooljaar.). Er wordt door sommige scholen gekozen voor een anonieme bespreking, omdat:

- I. Er (nog) geen toestemming is vanuit ouders en leerling om de zorgen rondom de leerling te bespreken met de gezinsspecialist erbij. Door de casus anoniem te bespreken kan er toch advies ingewonnen worden door de school bij de andere OT leden.
- II. Er wordt gedacht dat het inlichten van ouders en leerling over een VOT-bespreking bij hen voor onrust zou kunnen zorgen.

E. Is de ondersteuningsroute voldoende bekend bij andere functionarissen (ook docenten en mentoren) in de school?

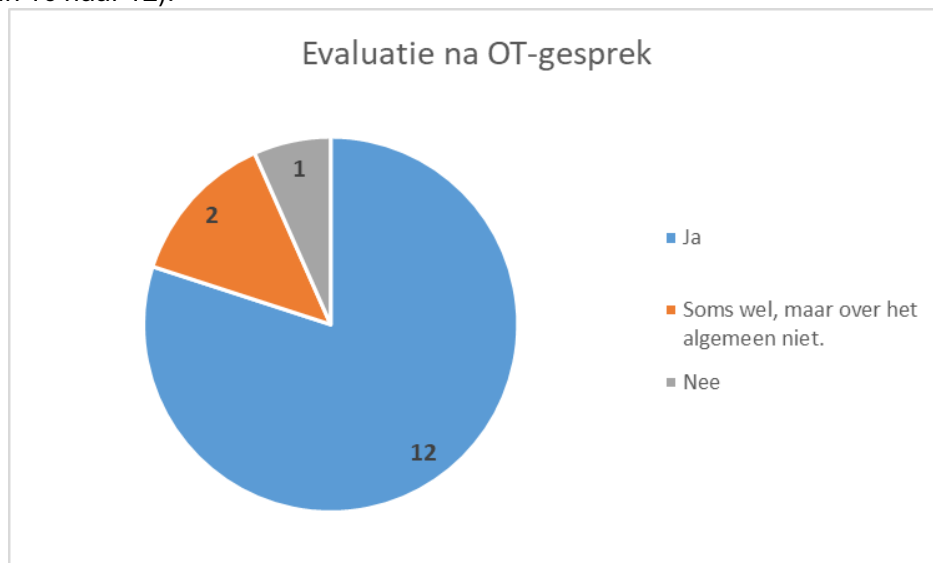
Het aantal scholen dat aangeeft dat de ondersteuningsroute niet bekend is bij andere functionarissen neemt in de loop van de jaren af (vorig jaar 6 scholen, nu 2).

Het ondersteuningsteam is zich ervan bewust dat dit onderwerp een terugkerend aandachtspunt blijft, met name vanwege de vele wisselingen binnen het docententeam. Meerdere scholen hebben aangegeven aan het begin van het schooljaar de ondersteuningsstructuur opnieuw onder de aandacht te gaan brengen binnen de school middels een presentatie of tijdens een studiedag.

F. Vindt er een (korte) evaluatie plaats na elk OT-gesprek?

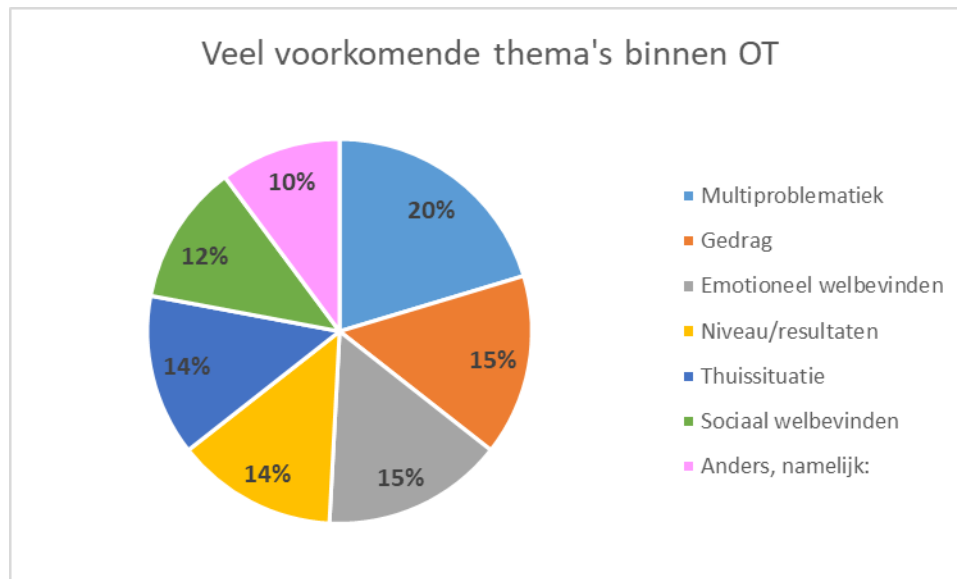
Meer scholen dan vorig jaar maken kenbaar dat er na elk OT-gesprek een evaluatie plaatsvindt (stijging van 10 naar 12).

De voornaamste reden om niet met elkaar te reflecteren is het gebrek aan tijd. Men geeft wel aan dat het belangrijk is om in de toekomst meer tijd en aandacht te besteden aan het evalueren van een gesprek: zowel op inhoud als op proces. Het evaluatiemoment wordt gezien als een gelegenheid om zaken aan elkaar terug te koppelen, informatie bij elkaar te controleren, elkaar feedback te geven en verbeterpunten voor de toekomst te bespreken.

G. Welke thema's kwamen het meest aan de orde tijdens de OT-gesprekken?

Bijna alle scholen (12) geven aan dat het thema 'multiproblematiek' het meeste aan de orde komt tijdens OT-gesprekken. Vervolgens wordt de componenten gedrag, emotioneel welbevinden en niveau/resultaten genoemd. Dit komt overeen met de resultaten van vorig schooljaar.

Bij de optie 'anders, namelijk:' worden de volgende onderwerpen genoemd: (ziekte)verzuim(registratie) (4x), omgaan met autoriteit, straatcultuur, kleine criminaliteit, seksualiteit, taal- & cultuurbarrière, studievaardigheden (leren-leren) en ouders die zich niet kunnen vinden in de visie van school (waardoor de samenwerking wordt bemoeilijkt).

H. Op welke manier komen de leerlingen terecht bij de jeugdprofessional op school (JOS)?

Tien scholen geven aan dat zij het schriftelijk toestemmingsformulier (voor ouders en leerling) hanteren om de aanmelding bij de JOS in orde te maken. Dit is wederom een stijging in vergelijking met voorgaande schooljaren (van 6 naar 10 scholen).

De overige vijf scholen hanteren een combinatie van verschillende opties afhankelijk van de situatie.

I. Op welke manier komen de bevindingen van de digitale vragenlijst van het CJG terug in het OT?

Er worden grote verschillen waargenomen tussen de scholen op deze vraag. Met name scholen binnen de gemeente Vlaardingen geven aan dat zij onvoldoende worden geïnformeerd door het CJG.

Twee scholen ervaren de samenwerking met het CJG als erg prettig: zij krijgen zowel de algemene bevindingen van de vragenlijsten teruggekoppeld als de zorgwekkende signalen op individueel niveau. Dit stelt de school in staat om zowel meer preventief aandacht te besteden aan overkoepelde onderwerpen die spelen bij de jeugd als om individuele informatie gezamenlijk op te pakken in een OT.

Verschillende scholen geven aan dat zij ten aanzien van zorgen op individueel leerlingniveau geen terugkoppeling krijgen vanwege de AVG-regels. Hierdoor is men niet van elkaars zorgen en interventies op de hoogte, wat leidt tot versnipperde informatie en geen gezamenlijke en transparante aanpak.

Er wordt ook door de scholen gemeld dat zij graag meer inzage zouden willen hebben in de algemene cijfers, zodat zij hier preventieve bijeenkomsten of mentorlessen aan zouden kunnen besteden.

Daarnaast komt dit jaar naar voren dat de vragenlijst bij verschillende doelgroepen leerlingen niet wordt afgenomen/niet passend blijkt (praktijkonderwijs, Lwo+, ISK). De wens bestaat op deze scholen om hierover met het CJG in gesprek te gaan om tot een andere passende oplossing te komen.

Kortom: de OT's ervaren de expertise van het CJG als aanvullend en erg waardevol. Helaas is nog niet op alle scholen de samenwerking met het CJG optimaal ontwikkeld. De scholen pleiten voor een meer structureel overleg en meer zichtbaarheid van de jeugdverpleegkundige (JVK) binnen de school.

J. Welke verbeterpunten/ aandachtspunten zien jullie gezamenlijk in deze route van signaleren tot OT en daarna?

Vaste overlegmomenten
 Samenwerking met ouders
 Ondersteuning door Leerrecht
 Verslaglegging op orde en delen
 Minder wisselingen in personeel
 OT formulier leidraad voor gesprek
 Communicatie management Mevis Samenwerking CJG
 Samenwerking hulpverleners verbeteren
 Intern eenduidig handelen en communiceren
 Voorlichting docenten over ondersteuningsroute en -team
Ondersteuningsroute juist volgen
 Tijd nemen voor cyclisch volgen leerlingen
Tijd nemen voor terugkoppeling OT
Eerder signaleren
 Hulpvraag ouders en leerling voorafgaand helder
 Communicatie tussen verschillende partijen
 Ontwikkelen formulier aanmelding VOT
 Duidelijkheid route CJG Vaker laagdrempelig contact met OT
 Mentoren trainen in oudercontact
 Communicatie met CJG Alle betrokken partners om tafel
 Vaste ruimte OT leden OT formulier volledig aanleveren
 Aandacht voor ziekteverzuim
 MAZL route eerder inzetten
 Taakverdeling in OT helder
 Casus kort introduceren

Veel scholen benoemen hier dat het eerder signaleren van signalen een aandachtspunt is. Zij willen graag dat zorgen rondom een leerling of klas eerder met elkaar worden gedeeld. Zodoende kunnen zij tijdig meedenken en ingrijpen. Andersom geeft het ondersteuningsteam aan dat zij naar aanleiding van hun gesprekken eerder de uitgezette acties en afspraken dienen terug te koppelen naar de werkvloer. Juist deze wisselwerking in combinatie met het cyclisch volgen van casussen draagt bij aan het ontwikkelen van een professionele leercultuur (Doen we de juiste dingen met elkaar?).

2. Calamiteiten

A. Als er een incident of calamiteit heeft plaatsgevonden, voelt het OT zich dan voldoende gesteund door de schoolleiding?

Ongeveer de helft van het totale aantal OT's voelt zich gesteund door de schoolleiding. Structureel overleg tussen beide organen en elkaars expertise benutten worden hierbij genoemd als helpende factoren.

Heldere communicatie tussen het MT en het OT blijkt in dit geval cruciaal te zijn. OT's die zich minder gesteund voelen, zien namelijk nog kansen als het gaat over elkaar tijdig/volledig informeren en het vastleggen van besluiten en afspraken. Dit is van belang om ervoor te zorgen dat er geen conflict bestaat tussen de inzet van het MT en een mogelijk reeds ingezet traject vanuit het OT.

Tot slot noemt het OT dat zij niet alleen geïnformeerd willen worden over een calamiteit als deze leerling al bij hen bekend is. Calamiteiten kunnen namelijk ook een eerste teken/uitingsvorm zijn voor achterliggende problematiek of zorgen rondom een jongere.

B. Als er een incident of calamiteit heeft plaatsgevonden, voelt het OT zich dan voldoende gesteund door externe instanties?

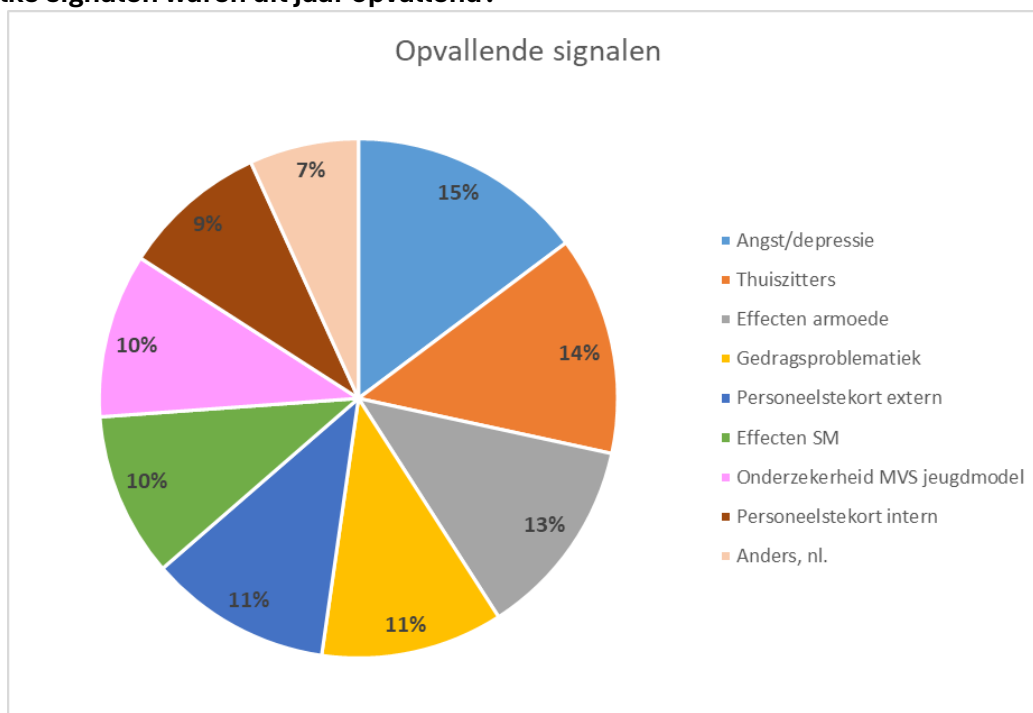
Even veel scholen geven aan zich gesteund (4) als niet voldoende gesteund (4) te voelen. Een meerderheid van de OT's (5) geeft aan dat de ervaren steun varieert per instantie. De samenwerking met de wijkagent wordt meermaals genoemd als helpend partnerschap bij incidenten en calamiteiten.

Factoren als: informatie aan elkaar terugkoppelen, de verwachtingen helder met elkaar communiceren en afspreken wie de regie neemt, worden genoemd als zaken die de samenwerking en de ervaren steun positief beïnvloeden.

3. Signalen

A. Welke signalen waren dit jaar opvallend?

I. Angst/depressie

Het gros van de scholen (13) rapporteert een (zeer) sterke toename in het aantal leerlingen dat kampt met angstklachten en depressie. Dit komt overeen met de OT-evaluatie van vorig schooljaar.

II. Aantal thuiszitters

Scholen (12) maken zich zorgen over het aantal leerlingen die het niet lukt om deel te nemen aan het onderwijs. Dit signaal kwam voorgaande jaren ook terug uit de evaluatie. Dit jaar wordt door de scholen opgemerkt dat de leerlingen steeds langer thuiszitten/geen onderwijs volgen. De wachtlijsten binnen de hulpverlening en het proces om voor (meer) hulp in aanmerking te komen, worden hiervoor als verklaring gegeven.

III. Effecten armoede

Elf scholen geven aan dat zij de effecten van armoede binnen een gezin waarnemen op school. Daarnaast geven andere OT's aan dat zij (nog) niet voldoende zicht op dit thema hebben. De armoede blijft vaak verborgen en komt soms pas aan het licht doordat specifieke situaties (zoals voor een schoolreisje of voor aanschaf van verplicht schoolmateriaal) zich voordoen. Het blijft lastig om deze signalen goed te kunnen waarnemen, te duiden en bespreekbaar te maken vanwege het gevoel van schaamte dat hier omheen hangt.

IV. Anders, namelijk:

Bij deze optie worden twee verschillende thema's benoemd: middelengebruik (bijvoorbeeld vaperen 2x), gamegedrag, handelingsverlegenheid bij ouders, ouders die school niet steunen in hun opvoedingstaak, culturele verschillen, onveilig gevoel met betrekking tot LHBTQ+, prestatiedruk, straatcultuur en verschillende schoollocaties zorgen voor een onveilig klimaat voor kwetsbare leerlingen.

4. Samenwerking met (keten)partners

A. Wat gaat goed in de samenwerking met:

Leerrecht

Vier scholen geven aan dat hun leerplichtambtenaar goed bereikbaar is. Er is een korte lijn en het contact verloopt meestal efficiënt, laagdrempelig en soepel. Het wordt als prettig ervaren dat de leerplichtambtenaar aansluit bij OT-gesprekken als dat van meerwaarde kan zijn. Ook de preventieve gesprekken ten aanzien van verzuim worden gewaardeerd door de scholen.

Goede communicatie
Duidelijk in verwachtingen
Zaken worden goed & snel opgepakt
Ongeoorloofd verzuimsysteem werkt goed
Verschilt per regio
Gezamenlijk optrekken (in gesprek)
Bereikbaar
Zichtbaar
Heldere verwachtingen
Toegankelijk

Wijkteams

Drie scholen geven aan dat de korte lijnen tussen de JOS'er en het WOT, maar ook tussen het WOT en de school bijdragen aan een gezamenlijk plan van aanpak rondom een jongere.

Korte lijnen
Pakken regie
Snel doorpakken
Sluiten aan bij overleg indien nodig
Weten elkaar steeds meer te vinden
Nauw contact leerlingen vroegsignalering
Persoonsafhankelijk
JOS als schakel is fijn
Verschilt per regio
Denken mee
Voelen zich verantwoordelijk
Veel expertise
Goed contact
Snel contact

CJG

De korte lijnen en de bereikbaarheid van het CJG worden het vaakst genoemd als positieve factoren in de samenwerking met het OT.

Wijkagent

De meeste OT's geven aan dat het contact tussen de wijkagent en de teamleiders (of leerjaarcoördinatoren) goed verloopt. De wijkagent is goed bereikbaar en het preventief bezoek van de school wordt als positief beoordeeld.

Veilig Thuis

Vijf scholen geven aan dat het meedenken en het advies vanuit Veilig Thuis als erg prettig wordt ervaren. Zij beschikken over specifieke expertise die bruikbaar is voor het OT.

Goede uitleg
Bereikbaar
Meldcode is duidelijk
Meedenken/advies
Casuïstiekoverleg is prettig
Goed contact
Persoonsafhankelijk
Expertise

Behandelaren

OT's waarderen met name het feit dat de behandelaren steeds vaker (online) aansluit bij overlegmomenten op school. Zodoende kan er een gezamenlijk plan van aanpak ontstaan, waarbij iedereen vanuit hun eigen expertise de leerling ondersteunt. Toch geven scholen aan dat dit nog niet een vanzelfsprekendheid is: het contact tussen behandelaar en school is nog erg persoons/instantie afhankelijk.

Goed contact
Persoonsafhankelijk
(Online) aansluiten bij gesprekken
Betrokkenheid
Aanmeldprocedure is bekend en gaat snel
Benaderen school indien nodig

Ouders

De betrokkenheid van de ouders wordt het vaakst genoemd door de OT's. Hun bereikbaarheid, bereidheid tot samenwerking en het feit dat zij aansluiten bij gesprekken op school worden vervolgens het meest genoteerd als positieve factoren.

Bereikbaar
Welwillend
Betrokken
Aansluiten bij gesprekken
Goede samenwerking
Staan open voor ondersteuning
Fijne communicatie
Telefonisch contact verloopt goed
Persoonsafhankelijk
Goed contact

Leerling

Vijf OT's geven aan dat zij het contact met de leerlingen goed en soepel vinden verlopen. De meeste leerlingen staan open voor ondersteuning en dragen actief zelf bij het (trachten te) verbeteren van de situatie.

Bereidwilligheid
Weten het OT te vinden
Leerlingenraad loopt goed
Nut inzien van begeleiding
Staan open voor ondersteuning
Open
Goed contact
Meewerkend
Gemotiveerd/doen hun best
Durven mening te uiten
Persoonsafhankelijk

Anders

Drie scholen hebben bij de optie 'anders' andere samenwerkingspartners genoemd waarvan zij vinden dat de samenwerking soepel verloopt:

- MentorPlus (2x): prettige samenwerking, korte lijnen en leerlingen kunnen snel ondersteuning ontvangen.
- Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord V(S)O: afstemming en prettig contact.

B. Wat kan beter in de samenwerking met:

Leerrecht

De meeste OT's geven aan dat zij het prettig vinden als Leerrecht voorafgaand aan een gesprek met een leerling/ouder afstemming zoekt met school. Het wordt als prettig ervaren als de professionals vooraf op een lijn zitten met elkaar, zodat een eenduidige boodschap aan de leerling/ouders afgegeven kan worden. Daarnaast geven de OT's aan dat zij verlangen dat Leerrecht soms vaker actie onderneemt ten aanzien van een casus.

Wijkteams

De meeste OT's noemen de beperkte bereikbaarheid van de wijkteams als belangrijk aandachtspunt. Hierdoor duurt het soms te lang voordat men zaken met elkaar kan afstemmen. De scholen zouden graag nog kortere lijnen willen met de casusregisseurs. Bovendien zouden zij graag zien dat zij als gelijkwaardige gesprekspartners worden gezien ten aanzien van de zorgen rondom een jongere.

CJG

Negen scholen (waarvan het merendeel binnen de gemeente Vlaardingen) geven aan dat zij graag de samenwerking met het CJG willen verbeteren. Zij zien dat het CJG waardevolle informatie ophaalt en signaleert bij hun leerlingen, maar een vervolgstap ontbreekt. De scholen zouden graag duidelijk hebben wat zij wel/niet mogen verwachten van het CJG in deze situatie. Ook is er behoefte om meer helder te krijgen wat de rol is van de jeugdverpleegkundige/de jeugdarts. Vooral in het kader van ziekteverzuim en de doorpakmaatregelen van Leerrecht. Er lijkt in dergelijke casussen soms een vacuüm te ontstaan qua casusregie.

Wijkagent

Een aantal OT's spreekt de wens uit dat de wijkagent kennis komt maken met het ondersteuningsteam. Zodoende weet men elkaar in situaties van nood gemakkelijker te vinden.

Veilig Thuis

De OT's zouden graag zien dat Veilig Thuis eerder actie onderneemt in bepaalde casussen. Zij vinden veel acties te vrijblijvend voor de gezinnen, dit terwijl de onderwijsprofessionals veel zorgen ervaren met betrekking tot de jongere. Ook de wens om situaties te blijven monitoren wordt genoemd door verschillende OT's.

Afstemmen
 Route is onduidelijk
 Advies niet altijd volledig
 Zorgen van school serieus nemen
 Leggen veel terug bij het wijkteam
 Verwacht zaken van school die niet passend zijn
Verskil in urgentiebeleving
Eerder actie ondernemen
Blijven monitoren
 Aanmeldroute varieert per regio
 Anoniem terugbellen is onhandig
 Communicatie verbeteren
 Persoonsafhankelijk
 Wachtlijsten

Behandelaren

De OT's zouden graag de communicatie met de behandelaren verbeteren. Zij ervaren de samenwerking als belangrijk en korte lijnen met elkaar dragen eraan bij om de jongere zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen. De onderwijsprofessionals zien het maken van duidelijke afspraken (wie doet wat) en de verwachtingen met elkaar scherpstellen als helpende factoren in de samenwerking.

Terugkoppeling stavaza
 Contact zoeken met school
Korte lijnen
 Informatie uitwisselen in belang van jongere
Communicatie verbeteren
Verwachtingen verhelderen
Bereikbaarheid verbeteren
 Onvoldoende zicht op (on)mogelijkheden school
 Weinig vertrouwen bepaalde organisaties
 Aansluiten bij gesprek met school
 Samenwerking verbeteren
 Onvoldoende HB-kennis
 Wachtlijsten

Ouders

Een aantal OT's geven aan dat sommige ouders veel van de (opvoed)verantwoordelijkheid terugleggen bij school. Dit komt enerzijds doordat de onderwijsprofessionals ook zien dat ouders handelingsverlegen zijn ten aanzien van de opvoeding van hun kind. Anderzijds bemerkt men dat ouders te veel verwachten en vragen van de school.

Daarnaast komt er expliciet bij een tweetal OT-evaluaties naar voren dat de samenwerking tussen ouders en de mentor moet beter. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor zowel de mentor als de ouders. De mentoren moeten de meerwaarde van goed contact met de ouders gaan inzien. Daarbij is het juist van belang om ook de positieve momenten te delen met ouders (trots uitspreken).

Communicatie
 Tegenstrijdige signalen
 Wantrouwen richting school
 Beperkte invloed op gedrag jongere
 Ouders komen niet altijd op gesprek
Afstemmen met school/een lijn
 Verbeteren contact ouders & mentor
Verwachten en vragen veel van school
 Terughoudend richting hulpverlening
Bereikbaarheid verbeteren
Taalbarrière
 Kloof tussen thuis- & schoolcultuur
 Inplannen gesprek lastig
 School informeren

Leerling

Het nakomen van afspraken wordt het meest genoemd door de OT's in de samenwerking met leerlingen. Zij zien daar ook een rol voor zichzelf weggelegd (afspraken inplannen in Magister, meer leerlinggesprekken plannen).

De onderwijsprofessionals zien het blijven betrekken van de jongeren als hun taak. Daarbij is het van belang om aandacht te geven aan de belevingswereld en zienswijze van de leerlingen.

Gezag accepteren
 Zelf initiatief nemen als ze behoefte hebben aan ondersteuning
Afspraken nakomen
Inzien eigen rol

Anders

Twee scholen hebben bij de optie 'anders' andere samenwerkingspartners genoemd waarvan zij vinden dat de samenwerking (nog) niet soepel verloopt:

- MentorPlus: mag sinds dit schooljaar niet meer naar school komen. Dit werkt drempelverhogend.
- Yulius & Horizon onderwijs: tekorten en problemen die bij hen intern spelen worden teruggedraaid bij de reguliere scholen.

- William Schrikkergroep: moeilijk te bereiken, op afstand bij jongeren waarbij forse problematiek speelt, school wordt niet op de hoogte gehouden van wisselingen.
- Jeugd Bescherming Rotterdam: moeilijk te bereiken, op afstand bij jongeren waarbij forse problematiek speelt, school wordt niet op de hoogte gehouden van wisselingen.

5. Algemene opmerkingen

A. Wat is het belangrijkste advies of wens naar aanleiding van deze evaluatie aan de schoolleiding.

Er komen vijf thema's naar voren die worden genoemd door meerdere scholen:

I. Aanwezigheidsbeleid

Door verschillende OT's wordt het belang benadrukt om aandacht te hebben voor het aanwezigheidsbeleid. Deze scholen geven met name aan dat zij nog niet beschikken over een duidelijke definiëring van verzuim en dat de registratie (mede hierdoor) nog te wensen over laat. Door deze lacune in de dataverzameling vreest men dat er onvoldoende zicht is op de aanwezigheid van de leerlingen. Hierdoor kan men niet de juiste interventies inzetten en dreigt escalatie.

II. Docententraining/versterken basisondersteuning

De OT-leden zouden graag zien dat er meer aandacht komt voor het versterken van de basisondersteuning. Dit begint met het investeren in goed klassenmanagement en de daarbij behorende competenties van een docent. Klassenmanagement is vaak preventief van aard, omdat het (gedrags)problemen probeert te voorkomen. Het biedt rust, structuur en duidelijkheid in de klas en draagt bij aan heldere verwachtingen over en weer (tussen leerlingen en docent). Goed klassenmanagement legt de basis voor een effectieve leeromgeving zowel op didactisch als op sociaal-emotioneel vlak. Dit vraagt om monitoring, facilitering en investering van de schoolleiding.

Daarnaast zou het OT graag willen dat er meer momenten worden georganiseerd waarop docenten/mentoren inhoudelijke workshops kunnen volgen. Dit kunnen ook bijeenkomsten zijn die de OT-leden vanuit hun eigen expertise vormgeven en organiseren.

Deze wens kwam vorig schooljaar ook duidelijk naar voren tijdens de evaluatie.

III. OT-team vertrouwen op expertise

Een andere wens van het OT is dat men elkaars expertise (h)erkent en daar gebruik van maakt. De OT-leden merken dat de schoolleiding niet altijd open staat voor voorstellen vanuit het OT. Als voorbeeld wordt het bespreken en samen bijdragen aan het incidenten- & calamiteitenbeleid aangegeven.

Om deze uitwisseling van kennis te stimuleren wordt aangedragen om een structureel overleg (tussen OT en LJC of MT) in te plannen. Deze ontmoetingen zullen bijdragen aan het gevoel van een gedragen en gedeelde verantwoordelijkheid voor de leerlingen.

IV. Faciliteren OT-team/draagvlak creëren OT-route

Het OT zou graag zien dat zij duidelijkere plek krijgen binnen de organisatiestructuur van de school. Hierbij worden zowel praktische zaken genoemd, zoals:

- Centrale plek/ruimte voor het OT in het gebouw.
- Acteren op de overbelasting van het OT:
 - o Bekijken of het aantal uren voor de ondersteuningscoördinator toereikend is.
 - o Investeren in uitbreiding zorgteam.

Maar er worden ook strategische punten benoemd:

- Het OT de ruimte geven om zichzelf te presenteren (werkzaamheden en verwachtingen schetsen) en om de ondersteuningsroute kenbaar te maken aan alle docenten.
- Het organiseren van inhoudelijke bijeenkomsten door het OT waar docenten direct in de praktijk mee aan de slag kunnen.
- Het faciliteren van structureel overleg: de tijd kunnen nemen om thema's met elkaar te bespreken.

V. Inclusiever onderwijs

Verschillende OT's geven aan dat zij graag met de schoolleiding zouden overleggen over de mogelijkheden binnen hun school om meer inclusief onderwijs te kunnen bieden. Zij zien mooie samenwerkingsmogelijkheden voor zich vanuit hun eigen expertise (bijvoorbeeld de combinatie NT2 en VSO). Men wil op die manier meer leerlingen onderwijs laten volgen op hun eigen school en voorkomen dat leerlingen vervroegd uitstromen naar het MBO of dat een plaatsing InZicht nodig is. Graag zou het OT samen met het MT af willen stemmen en van gedachten willen wisselen over hoe zij de leerlingen met de juiste ondersteuning op school kunnen houden. Men benoemt dat handelingsgericht werken hierbij van belang is: onderzoeken naar wat de leerling nodig heeft in plaats van enkel beoordelen, straffen, schorsen en verwijderen.

B. Wat is het belangrijkste advies of wens naar aanleiding van deze evaluatie aan het samenwerkingsverband.

Vier OT's hebben aangegeven dat zij de huidige samenwerking met het SWV graag willen continueren. Er wordt aangegeven dat de samenwerking tussen de school en de OOS soepel verloopt en dat men dit graag zo wil behouden.

Daarnaast komen er twee thema's naar voren die worden genoemd door meerdere scholen:

I. Versterken basisondersteuning.

Enkele OT's geven aan dat zij ondersteuning verwachten van het SWV als het gaat over het verstevigen van de basisondersteuning. Zij zien dat de OOS een rol kan spelen in het positief beïnvloeden van het klassenklimaat wat ten goede komt aan alle leerlingen (en docenten).

(Zie ook 'wens aan schoolleiding' hierboven.)

II. Inclusiever onderwijs

Ook bij deze vraag geven verschillende OT's aan dat zij graag met het SWV zouden overleggen over de mogelijkheden binnen hun school om meer inclusief onderwijs te kunnen bieden (aanpak VSO in VO, samenwerking ISK-VSO).

(Zie ook 'wens aan schoolleiding' hierboven.)

Laagdrempelig
Eenduidigheid over zaken
Heldere communicatielijnen
Scholen informeren en verbinden
Behoeften leerling in kaart brengen
Actief bijdragen ontwikkeling VSO in VO
Ondersteuningsroute en bijbehorende rollen onder aandacht brengen
Nieuwe OOS met dezelfde expertise en deskundigheid als huidige OOS
Behouden en onderhouden huidige samenwerking
Inzetten op klassenaanpak/basisondersteuning
Bij verandering richtlijnen/regels tijdig informeren
Ondersteunen bij uitstroom leerlingen
Meedenken over ISK-VSO verbinding
Flexibiliteit in werkdagen OOS
OOS zichtbaar aanwezig
Papierwerk verminderen

C. Wat is het belangrijkste advies of wens naar aanleiding van deze evaluatie aan Mevis.

Er komen vier thema's naar voren die worden genoemd door meerdere scholen:

I. Aandacht voor preventie

Verschillende OT's benoemen dat zij behoefte hebben om samen met Mevis na te denken over mogelijkheden om meer preventief te werken. Zo zouden zij graag willen dat de JOS'ers meer tijd en ruimte krijgen om zichzelf te profileren binnen de school. Zo krijgen zij meer naamsbekendheid en kunnen zij laagdrempelig en kortdurend ondersteuning bieden aan ouders en leerlingen. Ook het organiseren van gemeenschappelijke aanbod binnen de school wordt genoemd.

II. Faciliteren JOS

Het OT zou graag zien dat de JOS een duidelijkere plek krijgt binnen de organisatiestructuur van de school. Hierbij worden zowel praktische zaken genoemd, zoals:

- Bekijken of het aantal uren voor de JOS'er toereikend is.
- JOS'er groepstrainingen laten geven.

Maar er worden ook strategische punten benoemd:

- JOS'er de ruimte geven om zichzelf te presenteren (werkzaamheden en verwachtingen schetsen).

- Duidelijkheid over taakbeschrijving van de JOS'er.
- Toegangsroutes naar het WT bekijken en aanscherpen. Dit kost de JOS'er vaak veel tijd, die ten koste gaat van direct contact met ouders en leerlingen.

III. Verbeteren communicatie vanuit het management

De OT's zouden graag meer en transparante informatie willen ontvangen vanuit het management van Mevis. Vanuit het verleden is er weinig vertrouwen in de ingezette koers van Mevis, mede daarom hechten veel scholen extra waarde aan korte lijnen en duidelijke afspraken die worden nagekomen.

IV. Wachlijsten aanpakken

Scholen geven aan dat zij situaties verder zien escaleren doordat de wachtlijsten bij hulpverleningsinstanties lang zijn.

D. Wat is het belangrijkste advies of wens naar aanleiding van deze evaluatie aan Leerrecht.

De meeste OT's wensen dat Leerrecht eerder doorpakt bij verschillende casussen. Zij zouden graag zien dat Leerrecht actie onderneemt als ouders en/of leerlingen gesprekken vermijden of als zij niet willen meewerken aan de inzet van hulpverlening.

Het (continueren van het) voeren van preventieve gesprekken op school wordt gewaardeerd. Men zou hier graag een uitbreiding op zien door de leerplichtambtenaar aan het begin van het schooljaar alle klassen te laten bezoeken om zichzelf voor te stellen.

E. Wat is het belangrijkste advies of wens naar aanleiding van deze evaluatie aan het CJG.

De antwoorden van de OT's verschillen hier veel van elkaar. Enkele scholen geven aan dat zij de huidige samenwerking waarderen en graag willen continueren. Andere scholen (met name in de gemeente Vlaardingen) zien juist veel verbetermogelijkheden in de samenwerking met het CJG. Zij zouden graag zien dat er meer informatie wordt uitgewisseld en dat er in afstemming met het OT wordt geacteerd op de signalen die worden waargenomen op de vragenlijsten.

F. Wat is het belangrijkste advies of wens naar aanleiding van deze evaluatie aan de gemeentes.

De aantal OT's vragen hier veelal om meer geld en oog voor de jeugd. Scholen vragen zich af of de gemeentes wel voldoende zicht hebben op de leefwereld van jongeren en dan met name over de vraagstukken waar het onderwijs tegen aanloopt. Men zou graag willen dat de gemeentes de onderwijsprofessional als een serieuze gesprekspartner ziet als het gaat over het laten opgroeien van een veerkrachtige jeugd binnen onze regio.

6. Samenwerking binnen het OT

A. Hoe is de voortgang ten aanzien van de gestelde doelen tijdens de vorige evaluatie?

De meeste OT's geven aan tevreden te zijn ten aanzien van het behalen van de door hun gestelde doelen. Aangezien deze doelen contextafhankelijk zijn, is het lastig om hier overkoepelende thema's uit te halen. Er komen echter wel een aantal gedeelde factoren naar voren die invloed hebben gehad op het wel/niet/deels behalen van de doelen:

- (Beperkte) continuïteit in personeel/externe samenwerkingspartners.
- Interne communicatie.
- Reikwijdte cirkel van invloed: doelen realistischer maken en bekijken waar de OT-leden zelf invloed op uit kunnen oefenen.

Ruimte voor verbetering
Meeste doelen (deels) behaald
Doelen behaald/tevreden
Dezelfde doelen blijven staan
 Integratie gestart, uitvoering wegens omstandigheden nog niet gelukt
 Vooruitgang geboekt, blijft in ontwikkeling

B. Wat zijn de successen van afgelopen jaar? Wat wil je uitbouwen of vasthouden?

De soepele en laagdrempelige samenwerking binnen het OT wordt door meerdere scholen genoemd. Er zijn korte lijnen en de expertises vullen elkaar aan. Deze betrokkenheid draagt bij aan een hechte en veilige werkrelatie waarbij er vrijuit nagedacht en gespard kan worden.

Samenwerking met coaches
 Betere voorbespreking OT's
 Gebruik maken van Presentis
 Succesvol maatwerk bij leerlingen
 Inbreng en uitvoeren actiepunten KICK-lessen zijn succes
 Ondersteuningsstructuur behouden Samenwerking MentorPlus
 Tijd vrijmaken voor invullen documenten Uitbreiding uren oco
 Meeste leerlingen met e.o. gaan over/halen diploma
 Preventieve gesprekken door JOS met mentor & leerling
 Start schooljaar bijeenkomst alle professionals Maastricht
Communicatie verloopt goed
Elkaar vertrouwen en kunnen sparren
 Invulling geven aan studiedagen/professionaliseren team
 Gebruik maken SOM
Goede samenwerking binnen het OT
 OT is zichtbaarder
Structureel overleg
 Aanmeldroute
Succesvol maatwerk bij thuiszitters
JOS'ers zijn zichtbaarder LC's geïntroduceerd
 Informeel uitje
 Verbetering procedures met SWV m.b.t. doorstroom DIV
 Concrete afspraken over leerlingen die in beeld zijn
 OT zit op een lijn Nieuwe opzet ondersteuningsoverleg
 Samenwerking met behandelaren
 Samenvoegen OT en OPP formulier
 Basisondersteuning versterken
 Meer inzet op klassenaanpak
 Samenwerking met ouders
 Meeste leerlingen in beeld

C. Welk doel willen jullie volgend schooljaar in ieder geval bereiken?

Er worden grote verschillen waargenomen tussen de scholen op deze vraag wat uiteraard te verklaren is door de verschillende contexten. Vijf thema's komen vaker terug:

I. Mentoren betrekken

De mentor is het belangrijkste aanspreekpunt voor een leerling en ouders. Het OT dient de mentor meer te betrekken als een leerling extra ondersteuning nodig heeft. De mentor moet gefaciliteerd worden om deze rol te pakken.

II. Versterken basisondersteuning/aandacht voor handelingsadviezen in de klas

De OT-leden zouden graag zien dat er meer aandacht komt voor het versterken van de basisondersteuning. Dit begint met het investeren in goed klassenmanagement en de daarbij behorende competenties van een docent. Klassenmanagement is vaak preventief van aard, omdat het (gedrags)problemen probeert te voorkomen. Het biedt rust, structuur en duidelijkheid in de klas en draagt bij aan heldere verwachtingen over en weer (tussen leerlingen en docent). Goed klassenmanagement legt de basis voor een effectieve leeromgeving zowel op didactisch als op sociaal-emotioneel vlak. Dit vraagt om monitoring, facilitering en investering van de schoolleiding.

Daarnaast zou het OT graag willen dat er meer momenten worden georganiseerd waarop docenten/mentoren inhoudelijke workshops kunnen volgen. Dit kunnen ook bijeenkomsten zijn die de OT-leden vanuit hun eigen expertise vormgeven en organiseren.

III. (V)OT op een andere manier organiseren

OT's geven aan dat zij beter de balans willen bewaren tussen 'de tijd voor iets nemen' en meer SMART werken om zaken te versnellen. Het inplannen van vaste overlegmomenten en een strakker tijdsmanagement kan hieraan bijdragen.

IV. Aanwezigheidsbeleid

Enkele OT's gaan meer aandacht besteden aan het aanwezigheidsbeleid. Dit onder andere in het kader van het stijgende aantal (dreigende) thuiszitters.

Bovenstaande punten kwamen vorig jaar ook terug in de rapportage. Een nieuw thema bij deze vraag is punt 5:

V. Tandem MT en ondersteuningsteam

Het OT zou samen met het MT een krachtiger team willen vormen in de school. Zij zouden samen willen sparren over de doelgroep leerlingen en wat hun behoeftes zijn. Daarnaast willen zij samen met het MT ook nadenken over hoe ze het docententeam het beste kunnen motiveren en ondersteunen, zodat zij het verschil kunnen maken voor de klas.

D. Wat of wie kan daarbij ondersteunen?

Zowel collega's binnen de eigen school als ketenpartners worden genoemd als belangrijke samenwerkingspartners om de boven gestelde doelen te behalen.

Twee scholen geven aan graag te willen leren van de ervaringen van andere scholen. Om daar direct gehoor aan te geven is volgend hoofdstuk opgenomen in deze rapportage.

Mentoren
 Meer tijd CJG
 Externe partijen
 JOS Overleg MT en OT
 SWV om trainingen aan te bieden
 Rol van de mentor op papier zetten
 Elkaar alert houden: daarom is evalueren belangrijk
 Leren van ervaring andere scholen
 Ondersteuning voor oco m.b.t. groepsproces - & dynamiek
 Gedragsspecialist voor ondersteuning in de klas
 Scholing voor mentoren
 Samenwerking InZicht
 Mevis Ketenpartners OOS
 SWV Docenten

7. Signalen en Leren van elkaar

A. Overige opmerkingen/Signalen

- Een aantal OT's merkt dat de vraag naar ondersteuning bij opvoedingsvaardigheden, vooral voor pubers, groeit.
- Sommige scholen worstelen met het aannemen en (preventief) volgen van zij-instromers. Men balanceert vaak tussen: de leerling eerst laten acclimatiseren op de nieuwe school of al vrij snel (al dan niet preventief) een OT in plannen. Ook merken de OT's dat niet alle informatie bekend is voordat de leerling gestart is bij hen op school. Zij zouden hier graag een warmere overdracht zien (zowel vanuit ouders & leerling, als vanuit de school van herkomst).
- Onzekerheid vanwege de veranderingen bij Auris. Wat betekent dat voor het regulier onderwijs? Is er een mogelijkheid om het hier met elkaar over te hebben in een breder verband?

B. Leren van elkaar

De ingestuurde evaluaties bevatten veel behaalde successen van OT's/scholen. Het SWV ziet het ook als haar taak om deze initiatieven met elkaar te delen en om zodoende uit te groeien naar een professionele leergemeenschap.

I. Interne structuur

- Meerdere OT's geven aan dat zij tijdens een studiedag voor het gehele team de ondersteuningsroute hebben toegelicht. Hierbij was het voltallige OT aanwezig (oco, JOS, OOS). Het blijkt een goed idee om deze informatie elk schooljaar op te frissen, met name voor de nieuwe docenten.
- Er wordt er een informatieboekje voor nieuwe mentoren opgesteld waarin onder andere informatie staat over de ondersteuningsroute.
- Een school is bezig met het ontwikkelen van een programma voor de mentoruren. Zodoende is er uniformiteit per leerjaar en per kwartaal met betrekking tot thema's en lessen. Er wordt nagedacht over wat wanneer aan bod moet komen. Op termijn bieden mentoren op eenzelfde manier dezelfde informatie aan en komt alles aan bod.
- Een school weet dat zij de neiging heeft om het ziekteverzuim te laten rusten als de leerling een hulpverleningstraject volgt. Er vindt immers al overleg plaats. Om in het vervolg beter op het ziekteverzuim te kunnen inspelen, is er besloten om voor het nieuwe schooljaar een PATS-consulent aan te stellen.
- Afgelopen jaar is er extra aandacht geweest voor het thema 'externaliserend gedrag'. Er is er een themadag georganiseerd voor het gehele team van de school waaraan het Ilex College, InZicht, trainingsacteurs en de OOS die dag een bijdrage hebben geleverd.
- De OOS en de OCO zijn in drie bijeenkomsten met het docententeam (van een klas waarbij er veel zorgen speelden) aan de slag zijn gegaan met het verstevigen van de basisondersteuning. De inzet rondom de klassenaanpak is erg positief geweest. Het OT wil deze interventie aankomend jaar vaker inzetten evenals trainingen om de

vaardigheden van docenten te verstevigen (denk aan gesprekstechnieken voor oudercontact).

- De aanmelding VOT wordt aangevuld met signaleringsformulieren voor zowel de docenten als de leerling zelf.
- De oco sluit geregeld aan bij overlegmomenten van het MT. Zodoende wordt zij betrokken bij/op de hoogte gebracht van bepaalde beslissingen (bijvoorbeeld in het geval van calamiteiten). De oco koppelt deze informatie op haar beurt terug naar het ondersteuningsteam.
- De uitkomsten van de GGD-gezondheidsmonitor worden op groepsniveau uitgewerkt, gebundeld en gedeeld met school. Deze bevindingen bespreekt de oco met het MT. Gezamenlijk komen zij met een plan van aanpak. Daarnaast bespreekt het MT de opvallende bevindingen ook met de oudervereniging, zodat er besloten kan worden of er behoefte is aan lezingen voor zowel ouders en/of leerlingen.

II. Samenwerking met ouders

- De (interne) ondersteuningsroute en de mogelijkheden worden gedigitaliseerd. Dit kan voorafgaand aan een gesprek gedeeld met ouders. Zodoende beschikken zij al over informatie en hopelijk wordt het hiermee makkelijker voor mentoren om ouders goed mee te nemen in het opstellen van een plan voor hun kind.
- De taalbarrière bij sommige ouders blijft een uitdaging. Een school wil meer gebruikmaken van tolken die zowel de taal als de cultuur begrijpen, zoals die van de gemeente en stichting Aanzet. Daarnaast maken ze gebruik van de SAYHI-televertaling.
- Sommige ouders zeggen afspraken regelmatig af of vergeten deze. Een school wil dit jaar een herinnerings-sms gaan inzetten en gaan bijhouden wanneer ouders wel of niet verschijnen op een afspraak.
- Het OT-gesprek (gedeeltelijk) samen met ouders en leerling evalueren. Zo is het direct mogelijk om feedback te vragen en om te na te gaan hoe de anderen het gesprek hebben ervaren.

III. Samenwerking met leerlingen

- Het is voor de professionals belangrijk om de belevingswereld van de jongeren te blijven volgen om goed bij hen aan te kunnen sluiten. Er is een idee ontstaan om de docenten lessen te laten volgen bij leerlingen over zaken die hen bezighouden (social media, rappen, games, etc.)

IV. Armoede

- In een specifiek leerjaar wordt Money Ways ingezet en dit aankomend jaar uitgebreid worden naar andere leerjaren.
- Aankomend schooljaar wordt er een vintage store opgericht binnen de school, waar kleding beschikbaar is en leerlingen iets kunnen meenemen tegen een kleine vergoeding (zonder controle).
- Elke donderdag wordt er een gratis maaltijd aangeboden waar iedereen (normaliseren en bespreekbaar maken) gebruik van kan maken.

- Van het schoolkostenfonds wordt er OV en fruit betaald. Op donderdag kunnen de leerlingen gebruik maken van een ontbijt. Ouders mogen een boodschappenkaart aanvragen en leerlingen kunnen verzorgingsproducten -zoals maandverband en shampoo- en schoolspullen krijgen.